

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΑΘΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

Συνεχίζουμε και στο ΜΑΘΗΜΑ αυτό την μελέτη του σπουδαίου αυτού θέματος των σχέσεων των δύο φύλων μέσα από έργα του Λυρικού Θεάτρου.

«**ΣΕΜΕΛΗ**» του GEORGE FRIDERIC HANDEL. Παίχθηκε πρόσφατα στο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ «**ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ**».

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Στή Βοιωτία, μπροστά από τό ιερό τής Ἥρας, ὁ Κάδμος, πατέρας τής Σεμέλης, ζητᾶ ἀπό τή θεά νά εὐλογήσει τούς γάμους τής κόρης του μέ τόν Ἀθάμαντα. Ἄν καί οἱ θεοί ἐννοοῦν αὐτήν τήν ἔνωση, ἡ Σεμέλη καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια νά καθυστερήσει τούς γάμους καί κρυφά ἐκλιπαρεῖ τόν Δία, ἔραστή τής καί σύζυγο τής Ἥρας, νά παρέμβει. Πράγματι, ὁ κεραυνός τοῦ Δία σβήνει τήν ἱερή φλόγα στόν βωμό τής Ἥρας καί οἱ ἱερεῖς συμβουλεύουν τούς καλεσμένους νά ἀποχωρήσουν. Ἡ ἀδελφή τής Σεμέλης Ἰνώ μένει μόνη τής μέ τόν Ἀθάμαντα. Ἡ Ἰνώ ἀποκαλύπτει στόν ἀπελπισμένο Ἀθάμαντα ὅτι εἶναι ἐρωτευμένη μαζί του καί προσπαθεῖ νά τόν παρηγορήσει, ἀλλά ἐκεῖνος αἰφνιδιάζεται. Τήν ἀμηχανία τους διακόπτει ὁ Κάδμος, πού ἔρχεται γιά νά ἀνακοινώσει ὅτι ὁ Δίας, μέ τή μορφή ἑνός γιγάντιου ἀετοῦ, ἀπήγαγε τή Σεμέλη, ἡ ὁποία ἀκούγεται ἀπό μακριά νά ἀπολαμβάνει τήν ἀπρόσμενη ἀλλαγή τής μοίρας τής, πού χαιρετίζεται ἀπό ὅλους μέ ἐνθουσιασμό.

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ὁργισμένη ἀπό τήν ἀπιστία τοῦ συζύγου τής, ἡ Ἥρα ἀναθέτει στήν Ἰριδα, τήν ἀγγελιοφόρο τής, νά μάθει πού κρύβονται ὁ Δίας καί ἡ Σεμέλη. Ἡ Ἰριδα ἀνακαλύπτει ὅτι ὁ Δίας ἔχει χτίσει γιά τήν νέα του ἐρωμένη ἕνα περίλαμπρο παλάτι στόν Κιθαιρῶνα, πού φυλάσσεται ἀπό ἄγρυπνους δράκους. Ἡ Ἥρα ὀρκίζεται νά πάρει ἐκδίκηση καί ζητᾶ τήν ἀρωγή τοῦ Ἵπνου προκειμένου νά πραγματοποιήσει τό σχέδιό τής. Στό μεταξύ, ἡ Σεμέλη, τριγυρισμένη ἀπό φτερωτούς Ἐρωτιδεῖς, λαχταρᾷ νά βρεθεῖ μέ τόν Δία, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται μπροστά τής μέ τή μορφή θνητοῦ καί τήν καθησυχάζει, βεβαιώνοντάς την γιά τήν ἀγάπη του.

Τῆς ὑπενθυμίζει ὅτι ὀφείλει νά συμμορφωθεῖ μέ τήν ἀνθρώπινη φύση τῆς καί νά ξεκουράζεται μετά ἀπό κάθε συνέντευξη μαζί του. Ἡ νεαρή γυναῖκα τόν διαβεβαιώνει μέ τή σειρά τῆς γιά τόν ἔρωτά τῆς, ὥστόσο δείχνει δυσανεκτή πού δέν ἔχει ἀκόμα γίνει καί ἡ ἴδια ἀθάνατη. Ὁ Δίας ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ φιλοδοξία τῆς Σεμέλης ἐνέχει κινδύνους, γι' αὐτό μετατρέπει τό παλάτι σέ ἕνα ἐξωτικό μέρος γεμάτο θέλγητρα καί ἐμφανίζει ὡς διά μαγείας τήν ἀδελφή τῆς Ἴνώ γιά νά τῆς κάνει συντροφιά. Οἱ δύο ἀδελφές ὑμνοῦν τίς χαρές τῆς μουσικῆς, μαζί μέ ἕναν χορό ἀπό νύμφες καί τούς ἐραστές τους.

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

Ἡ Ἥρα καί ἡ Ἴριδα φτάνουν στή σπηλιά τοῦ Ὑπνου καί διαταράσσουν τήν ἡσυχία του γιά νά ζητήσουν τή βοήθειά του. Ὁ θεός ὑπόσχεται νά ἀποκοιμίσει τούς δράκους καί νά δώσει στήν Ἥρα τή μορφή τῆς ἀδελφῆς τῆς Σεμέλης. Ὡς Ἴνώ, ἡ Ἥρα ἐπισκέπτεται τή Σεμέλη στό παλάτι τῆς. Ἐξυμῶντας τήν γιά τήν ἀπαράμιλλη ὁμορφιά τῆς, πείθει τή Σεμέλη νά ζητήσει ἀπό τόν Δία νά τῆς φανερωθεῖ μέ τή θεϊκή του φύση, γιατί μόνο ἔτσι θά γίνει θεά καί ἡ ἴδια.

Ποθῶντας τή νεαρή γυναῖκα, ὁ Δίας ἐπιστρέφει στό παλάτι. Ἀκολουθῶντας τή συμβουλή τῆς Ἥρας, ἡ Σεμέλη ἀρνεῖται νά ἐνδώσει στίς ἐπιθυμίες του. Τότε ἐκεῖνος σπεύδει νά τῆς ὑποσχεθεῖ ὅτι θά πραγματοποιήσει κάθε τῆς εὐχή. Ὄταν μαθαίνει τί εἶναι αὐτό πού ζητᾶ ἡ Σεμέλη, εἶναι πολύ ἀργά γιά νά ἀνακαλέσει τόν ὄρο του. Τήν πλησιάζει ὡς κεραυνός καί ἡ σφοδρότητα τῆς ἐμφάνισής του τήν ἀπανθρακώνει.

Ἡ Ἴνώ ἐπιστρέφει στή Θήβα μέ τά νέα τοῦ θανάτου τῆς Σεμέλης. Βρίσκει παρηγοριά στήν ἀγκαλιά τοῦ Ἀθάμαντα, πού τήν ἔχει στό μεταξύ ἀναπάντεχα ἐρωτευτεῖ. Ἐμφανίζεται ὁ Δίας καί ἀνακοινώνει ὅτι τό ἀγέννητο παιδί τῆς Σεμέλης σώθηκε: πρόκειται γιά τόν Βάκχο, τόν θεό τοῦ κρασιοῦ καί τῶν ἀπολαύσεων. Τά νέα γίνονται δεκτά μέ ἀνακούφιση καί ἡ αὐλαία πέφτει μέσα σέ κλίμα γενικῆς εὐθυμίας.

«Ἡ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΚΑΝΕΙ ΤΟΝ ΚΛΕΦΤΗ» τοῦ Τζοακίνο Ροσσίνι.

Μπουρλέττα μέ μουσική σέ μία Πράξη. Λιμπρέτο τοῦ Λουίτζι Πρεβιντάλι. Βενετία 24 Νοεμβρίου 1812, Τεάτρο Σάν Μοιζέ.

Ἕνας τυχοδιώκτης, ὁ Παρμενιόνε, ἐκμεταλλεύεται ἕνα μπέρδεμα τῆς βαλίτσας του μέ αὐτήν τοῦ Κόμη Ἀλμπέρτο, γιά νά πάρει τό ὄνομά του καί νά παρουσιαστεῖ στήν μνηστή του Κόμη Βερενίκη, ὡς ὁ μελλοντικός τῆς σύζυγος. Ἀλλά καί ἡ Βερενίκη, γιά νά δοκιμάσει τόν Κόμη, ἔχει πείσει τήν ὑπηρετριά τῆς Ἐρνεστίνα, νά τοῦ παρουσιαστεῖ ὡς Βερενίκη. Ὅλα τελειώνουν μέ ἕνα διπλό γάμο, σέ μιά ἀνάλαφρη ἀτμόσφαιρα πού θυμίζει τά «Παιχνίδια τοῦ ἔρωτα καί τῆς τύχης» του Μαριβώ. Τό ἔργο δέν εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία στήν Ἰταλία, ἀναβίωσε ὁμως τό 1892 καί τό 1916 στό Πέζαρο (LP).

«**RAYMONDA**» τοῦ Ἀλεξάντερ Γκλαζούνοφ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ἡ Raymonda ἐτοιμάζεται νά παντρευτεῖ τόν Ἱππότη Jean de Brienne, ἀλλά ὁ γάμος ἀναβάλλεται λόγω τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ de Brienne στίς σταυροφορίες.

Στόν ὕπνο της ἡ Raymonda βλέπει ἓνα ὄνειρο. Ὅτι τήν θέση τοῦ ἀγαπημένου της ἔχει πάρει ἓνας μυστηριώδης Πρίγκιπας ἀπό τήν Ἀνατολή.

Σέ μιὰ γιορτή στό παλάτι καλεσμένος ἦταν καί ὁ Σαρακηνός Πρίγκιπας Abderrahman καί στό πρόσωπό του, ἡ Raymonda, ἀναγνωρίζει τόν μυστηριώδη Πρίγκιπα τοῦ ὄνειρου της.

Ὁ Abderrahman προσπαθεῖ νά κερδίσει τό ἐνδιαφέρον τῆς Raymonda καί ὅταν ἐκείνη ἀρνεῖται, αὐτός σχεδιάζει νά τήν ἀπαγάγει.

Τήν τελευταία στιγμή ὁ de Brienne ἐπιστρέφει ἀπό τίς σταυροφορίες, μονομαχεῖ μέ τόν Abderrahman, τόν νικᾷ καί ἐπί τέλους, οἱ δύο ἐρωτευμένοι εἶναι πάλι μαζί ἐλεύθεροι νά παντρευτοῦν.

ΣΥΝΟΨΗ

Ἡ σκηνή ἐξελίσσεται σέ ἓνα κάστρο τῆς Προβηγκίας τό 13^ο αἰῶνα. Οἱ κυρίες καί δεσποινίδες τῆς Αὐλῆς περνοῦν τή μοναξιά τους ἀκούγοντας τά τραγούδια τῶν τροβαδούρων, ἐλπίζοντας ὅτι οἱ γενναῖοι ἄντρες καί οἱ μνηστῆρες τους, πού ἔχουν φύγει γιά νά πολεμήσουν στούς Ἀγίους Τόπους θά γυρίσουν σύντομα.

Πράξη 1η

Στό κάστρο γίνονται προετοιμασίες γιά γάμο. Ἡ κόμισσα, μητέρα τῆς Ραϋμόντα, ἔχει ἀποφασίσει νά παντρεύει τήν κόρη της μέ τόν εὐγενῆ Ἱππότη Ζάν ντέ Μπριέν. Οἱ δύο φίλες τῆς Ραϋμόντα, μέ δύο τροβαδούρους, διασκεδάζουν. Ὁ Τελετάρχης ἀναγγέλλει τήν ἄφιξη τοῦ Βασιλιᾶ, πατέρα τοῦ Ζάν ντέ Μπριέν, πού φέρνει μήνυμα ἀπό τό γιό του. Ὁ Βασιλιάς δίνει τό μήνυμα τοῦ Ἱππότη (πού ἀναγγέλλει τήν ἐπικείμενη ἄφιξή του) στή Ραϋμόντα καί τῆς προσφέρει τά δῶρα τοῦ μνηστῆρα της πού δέν ἔχει δεῖ ποτέ. Ἀνάμεσα σέ αὐτά εἶναι μιὰ πανέμορφη ταπισερί πού φέρει τό πορτραῖτο τοῦ ἴδιου τοῦ Ἱππότη Ζάν ντέ Μπριέν. Ἀκολουθεῖ χορός. Οἱ κυρίες χορεύουν μέ χάρη, ἐνῶ παράλληλα ἓνας στρατός Σαρακηνῶν φτάνει στίς πύλες τοῦ κάστρου. Μέσα στό γενικό πανηγυρισμό ἡ Ραϋμόντα ἀκολουθεῖ τούς φίλους της καί χορεύουν μαζί.

Ἡ Αὐλή ξαφνικά γεμίζει τρόμο, ὅταν ὁ ἀρχηγός τῶν Σαρακηνῶν Ἀμπντεραχμάν, παρουσιάζεται στό κάστρο καί προσφέρει πολυτελῆ δῶρα στή Ραϋμόντα. Ὁ Σαρακηνός παίρνει τούς ἀκόλουθούς του καί φεύγει καί οἱ κύριοι καί κυρίες τῆς Αὐλῆς χορεύουν. Ἡ Ραϋμόντα παίζει μιὰ μελωδία στή λύρα της, δείχνοντας σκεπτική.

Οἱ φίλοι τῆς προσπαθοῦν νά τήν ἀποσπάσουν ἀπό τίς σκέψεις, ἀλλά ἐκείνη παίζει ἀνεμίζοντας τό νυφικό τῆς πέπλο. Οἱ δύο φίλες καί οἱ τροβαδοῦροι φεύγουν, ἀφήνοντας τή Ραῦμόντα νά ξεκουραστεῖ κι ἐκείνη ἀποκοιμιέται. Στό ὄνειρό τῆς ἡ Ραῦμόντα βλέπει τή εἰκόνα τοῦ Ζάν ντέ Μπριέν ἀπό τήν ταπισερί καί ὁ Ἰππότης ξαφνικά, ζωντανεύει. Ὁ Ζάν ντέ Μπριέν καί ἡ Ραῦμόντα χορεύουν ἕνα χορό ἀγάπης, ἐνῶ ἀκολουθοῦνται, στό ὄραμα, ἀπό ἕνα ὄνειρικό βάλς. Ὁ χορός τους, διακόπτεται ἀπό τήν ξαφνική εἴσοδο τοῦ Ἀμπντεραχμάν, ἀρχηγοῦ τῶν Σαρακηνῶν, ὁ ὁποῖος παίρνει τή θέση τοῦ Ζάν ντέ Μπριέν.

Ὁ Ἀμπντεραχμάν ἐκδηλώνει τίς προθέσεις του πρὸς τή Ραῦμόντα μέ ἐπιμονή, ἐνῶ ἐκείνη προσπαθεῖ νά τόν ἀποτρέψει. Οἱ φίλοι τῆς Ραῦμόντα τήν ξυπνοῦν, καθώς ἐκείνη τρέμει ἀπό τόν ἐφιάλτη, τήν ἡρεμοῦν καί τήν ἐπαναφέρουν στήν πραγματικότητα.

Πράξη 2η

Ὁ Ἀμπντεραχμάν καλεῖ τοὺς Αὐλικούς νά παρεβρεθοῦν σέ μιά γιορτή πού θέλει νά προσφέρει πρὸς τιμὴν τῆς Ραῦμόντα. Σέ προετοιμασία γι' αὐτὸ ἔχει στήσει μιά μεγάλη σκηνή.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν ὑποβάλλει τὰ σέβη του πρὸς τή Ραῦμόντα πού περιβάλλεται ἀπὸ τοὺς φίλους τῆς. Ὁ χορὸς ξεκινάει. Ὁ Ἀμπντεραχμάν φέρνει τοὺς ἀκολουθούς του Ἄραβες καί Σαρακηνοὺς καί, ἐκμεταλλεόμενος τῆ γενική σύγχυση, προσπαθεῖ νά ἀπάγει τή Ραῦμόντα. Τότε φτάνει ὁ γενναῖος Ἰππότης Ζάν ντέ Μπριέν τῆ σωστή στιγμή γιὰ νά σώσει τή μνηστή του. Ἀπειλεῖ τόν Ἀμπντεραχμάν καί τόν καλεῖ σέ μονομαχία. Οἱ δύο ἀντίπαλοι μάχονται μέ σπαθιά.

Ὁ Ζάν ντέ Μπριέν χτυπᾷ τόν Ἀμπντεραχμάν θανάσιμα. Καθὼς οἱ Σαρακηνοὶ ἔρχονται σέ βοήθεια τοῦ ἀρχηγοῦ τους πού πεθαίνει, ὁ Ζάν ντέ Μπριέν καί οἱ σταυροφόροι του γιορτάζουν τή νίκη. Ἡ Ραῦμόντα καί ὁ Ἰππότης ἐπὶ τέλους ἐνώνονται εὐτυχισμένοι.

Πράξη 3η

Ὁ Ζάν ντέ Μπριέν καί ἡ Ραῦμόντα γιορτάζουν τοὺς γάμους τους. Μαζί τους εἶναι καί οἱ γονεῖς, ἡ μητέρα τῆς Ραῦμόντα καί ὁ πατέρας τοῦ Ζάν ντέ Μπριέν, οἱ ὁποῖοι καλοῦν νά γίνει ἡ γιορτή. Οἱ ἐορτασμοὶ συμπληρώνονται ἀπὸ τή μαζούρκα, τόν οὐγγρικό χορὸ καί τό μεγάλο χορὸ ὅλης τῆς Αὐλῆς.

«Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΥ» τοῦ Γκιοζέππε Βέρντι.

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Στὴ Σεβίλλη, ἡ Λεονώρα, κόρη τοῦ Μαρκήσιου τῆς Καλατράβα περιμένει τόν ἀγαπημένο τῆς Ἀλβάρο, ἕναν νοτιοαμερικανὸ πρίγκιπα, νά «κλεφτοῦν». Παρ' ὅτι λυπᾶται πού θά ἀφήσει

τούς δικούς της είναι αποφασισμένη να ακολουθήσει το πρόσταγμα της καρδιάς της. Ο Άλβάρο φθάνει, όμως την κρίσιμη στιγμή εισέρχεται στο δωμάτιο ο πατέρας της Λεονώρα. Έπιχειρώντας μία ύστατη φορά την συμφιλίωση μαζί του, ο Άλβάρο πετά το όπλο του στα πόδια του μαρκήσιου. Άτυχως, αυτό εκπυρσοκροτεί και σκοτώνει τον πατέρα, ο οποίος καταριέται την κόρη.

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Χορνακουέλος: ένα χωριό κοντά στη Σεβίλλη.

Σκηνή 1η

Στήν φιλόξενη κουζίνα ενός πανδοχείου φτάνει ο Τραμπούκο, ο άγωγιάτης.

Έχει μαζί του έναν άγνωστο νεαρό, πού δέν είναι άλλος από τή μεταμφιεσμένη Λεονώρα. Στο ίδιο πανδοχείο βρίσκεται μεταμφιεσμένος και ο αδελφός της Κάρλο, πού καταδιώκει τόσο εκείνη όσο και τον Άλβάρο, γυρεύοντας εκδίκηση για τον θάνατο του πατέρα του. Η τσιγγάνα Πρετσιοσίλα μιλά για τον πόλεμο στην Ίταλία και έξυμνει τή στρατιωτική ζωή. Όταν περνούν από τό μοναστήρι μοναχοί, όλοι ενώνονται σε μία προσευχή. Ο Κάρλο, πού έχει μεταμφιεσθεί σε φοιτητή, αφηγείται πώς διέκοψε τίσ σπουδές του προκειμένου να κυνηγήσει τον έραστή της αδερφής του, ο οποίος όμως φαίνεται πώς διέφυγε περνώντας τίσ θάλασσες.

Σκηνή 2η

Στό μοναστήρι της Παναγίας έξω από τό χωριό, ή Λεονώρα έχοντας πιστέψει τήν ιστορία του αδελφού της, θεωρεί πώς ο Άλβάρο τήν έχει προδώσει, εγκαταλείποντάς την. Ζητά συγχώρεση από τήν Παναγία. Ο ήγούμενος, πού είχε ειδοποιηθεί για τήν επίσκεψή της, τήν αναγνωρίζει, συμφωνεί να τήν βοηθήσει και τής επιτρέπει να ζήσει με κρυμμένη τή γυναικεία της ταυτότητα, ως άναχωρητής σε ένα σπήλαιο, εκεί κοντά. Άγνοώντας τήν πραγματική της φύση, οι υπόλοιποι μοναχοί όρκίζονται να σεβασθούν τήν επιλογή της.

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

Στήν Ίταλία, κοντά στο Βελέτρι.

Σκηνή 1η

Νύχτα στο δάσος κατά τή διάρκεια του πολέμου, στον οποίο οι Ίσπανοί με τήν βοήθεια του βασιλιά της Νάπολι απομάκρυναν τους αυστριακούς από τό μεγαλύτερο μέρος της νότιας Ίταλίας. Ο Άλβάρο, πού τώρα έχει καταταγεί στον ισπανικό στρατό, θρηνεί για τή Λεονώρα, πιστεύοντας πώς είναι νεκρή. Σπεύδει να συνδράμει έναν άνθρωπο πού ζητά βοήθεια. Είναι

ὁ Κάρλο. Ὅμως οἱ δύο δέν ἀναγνωρίζονται, συστήνονται μέ ψευδῆ ὀνόματα καί ὀρκίζονται αἰώνια φιλία. Στή συνέχεια οἱ ἰταλο-ἰσπανικές δυνάμεις κερδίζουν τή μάχη ὡστόσο ὁ ἀρχηγός τους, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν Ἀλβάρο, τραυματίζεται σοβαρά. Εἶναι ἡ σειρά τοῦ Κάρλο νά τόν περιποιηθεῖ. Στή μνεία τοῦ ὀνόματος τῶν Καλατράβα ὁ Ἀλβάρο ἀντιδρᾷ βίαια, ὑποψιάζοντας τόν Κάρλο. Σέ κακή κατάσταση ὁ Ἀλβάρο ἐμπιστεύεται στόν Κάρλο μερικά προσωπικά του εἶδη καί τοῦ ζητά νά τά καταστρέψει σέ περίπτωση πού ἐκεῖνος πεθάνει. Παρά τίς ἔντονες ἀμφιβολίες γιά τό νέο του φίλο ὁ Κάρλο ἀνθίσταται καί δέν διαβάζει τήν ἀλληλογραφία, παρατηρεῖ ὅμως ἀνάμεσα στά προσωπικά ἀντικείμενα τοῦ Ἀλβάρο ἕνα πορτρέτο τῆς ἀδελφῆς του. Μόλις ὁ χειρουργός φτάνει ἀνακοινώνοντας πώς ὁ Ἀλβάρο διέφυγε τόν κίνδυνο, ὁ Κάρλο ὀρκίζεται νά πάρει ἐκδίκηση.

Σκηνή 2η

Στόν καταυλισμό, ὑπενθυμίζοντας στόν Κάρλο τόν ὄρκο αἰώνιας φιλίας, ὁ Ἀλβάρο χαίρεται πού ἡ Λεονώρα ζεῖ καί θεωρεῖ πώς ἡ ὅλη ἱστορία μπορεῖ νά ἔχει αἴσιο τέλος. Ὅμως ὁ Κάρλο ἐπιμένει: τόσο ὁ Ἀλβάρο ὅσο καί ἡ ἀδελφή του πρέπει νά πεθάνουν, προκειμένου νά σωθεῖ ἡ τιμή τῆς οἰκογένειας. Οἱ δύο ἄνδρες ἔρχονται στά χέρια: τούς χωρίζει μία περίπολος καί ὁ Ἀλβάρο ἀποφασίζει νά ἀποσυρθεῖ σέ μοναστήρι. Ἀκούγεται τό ἐγερτήριο καί ἡ ζωή στό στρατόπεδο ξεκινᾷ: ἡ Πρετσιοσίλα λέει μοῖρες, ὁ Τραμποῦκο διαπραγματεύεται μέ τούς στρατιῶτες καί ὁ πατήρ Μελίτων ἐπιχειρεῖ νά τούς νουθετήσῃ.

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

Κοντά στό Χορνακουέλος.

Σκηνή 1η

Ἔχουν περάσει πέντε χρόνια. Στόν περίβολο τοῦ μοναστηριοῦ ὁ Μελίτων μοιράζει τροφή στούς φτωχοῦς. Μιλᾷ μέ τόν ἡγούμενο γιά τόν μυστηριώδη πατέρα Ραφαέλο, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν Ἀλβάρο. Φτάνει στό μοναστήρι ὁ Κάρλος. Ζητᾷ νά δεῖ τόν Ραφαέλο καί δηλώνει ἀποφασισμένος νά τόν σκοτώσῃ. Ὁ Ἀλβάρο προσπαθεῖ νά τόν ἀποτρέψῃ, ὅμως τελικά δέ μπορεῖ νά ἀφήσῃ ἀναπάντητες τίς προσβολές τοῦ Κάρλο καί οἱ δύο ἄνδρες ξιφομαχοῦν.

Σκηνή 2η

Σέ ἕνα φαράγγι. Ἡ ψυχὴ τῆς Λεονώρα δέ μπορεῖ νά βρεῖ γαλήνη. Ἀκούγεται ὁ θόρυβος ἀπό τή μονομαχία καί πάνω στήν ὥρα φθάνει ὁ Ἀλβάρο παρακαλώντας τή μεταμφιεσμένη σέ μοναχό Λεονώρα, νά δώσει ἄφεση σέ ἕναν ἄνδρα πού πεθαίνει. Ἡ Λεονώρα καλεῖ τόν ἡγούμενο σέ βοήθεια, ἀναγνωρίζει τόν Ἀλβάρο καί σπεύδει νά βοηθήσῃ τόν ἀδελφό της. Τήν ἐπόμενη στιγμή ἀκούγεται μία δεύτερη κραυγή: ἀκόμα καί τήν τελευταία ὥρα ὁ Κάρλο δέ

μπόρεσε νά συγχωρέσει τήν ἀδελφή του καί τή μαχαίρωσε ὅταν ἐκείνη ἔσκυβε πάνω του νά τόν βοηθήσει. Τώρα πού ἡ Λεονώρα πεθαίνει ὁ Ἀλβάρο μπορεῖ νά ἐλπίζει στή λύτρωση.

«**KISS ME KATE**» τοῦ Cole Porter.

Ἐνας θίασος πού ἀνεβάζει τό «Ἡμέρωμα τῆς Στρίγγλας» τοῦ Σαίξπηρ ἐτοιμάζεται γιά τήν πρεμιέρα καί ἀκούει τίς τελευταῖες ὁδηγίες τοῦ σκηνοθέτη καί πρωταγωνιστῆ Φρέντ Γκράχαμ. Πρωταγωνίστρια τοῦ ἔργου εἶναι ἡ Λίλλυ Βανέσσι πρῶην σύζυγος τοῦ Φρέντ. Παρ' ὅλο πού ὁ Φρέντ καί ἡ Λίλλυ εἶναι χωρισμένοι ἐξακολουθοῦν κατά βάθος ὁ ἕνας μέ τόν ἄλλο καί φυσικά...ζηλεύουν. Ὁ Φρέντ ζηλεύει τήν Λίλλυ πού εἶναι ἔτοιμη νά παντρευτεῖ κάποιον πάμπλουτο γέρο, τόν Χάουελ. Ἡ Λίλλυ ζηλεύει τή νέα ἠθοποιό Μίκυ πού φλερτάρει ὁ Φρέντ. Ὁ Μπίλ, ἠθοποιός καί αὐτός τοῦ θιάσου παίζοντας χαρτιά χάνει καί ὑπογράφει ἕνα γραμματίο στό ὄνομα τοῦ Φρέντ.

Δύο γκάγκστερς ἀναλαμβάνουν «νά εἰσπράξουν» τό γραμματίο. Μπαίνουν στό καμαρίνι τοῦ Φρέντ καί ἀπαιτοῦν τά χρήματα. Τοῦ δηλώνουν ὅτι δέν ἔχουν σκοπό νά φύγουν ἀν δέν ἐξοφληθοῦν. Ὁ Φρέντ στέλνει λουλούδια στήν Μίκυ μέ τήν Χάττυ, τήν χορογράφο. Αὐτή κάνει λάθος καί τά δίνει στήν Λίλλυ. Ἐκείνη νιώθει βαθιά συγκίνηση μέχρι πού... ἀπό ἕνα σημεῖωμα πού εἶναι σ' αὐτά ἀνακαλύπτει ὅτι... τά λουλούδια δέν ἦταν γι' αὐτήν ἀλλά γιά τήν Μίκυ. Βγαίνει στή σκηνή σέ ἔξαλλη κατάσταση καί μέ τήν στάση ἐξαγριώνει τόν Φρέντ. Αὐτός μή ὑπολογίζοντας ὅτι βρίσκονται μπροστά στό κοινό τῆς «τίς βρέχει» ἄγρια.

Στό διάλειμμα ἡ Λίλλυ θυμωμένη ἐτοιμάζεται ν' ἀφήσει στήν μέση τήν παράσταση καί ζητάει ἀπό τόν Χάουελ νά ἔρθει γιά νά τήν πάρει. Ὁ Φρέντ, γιά νά σώσει τήν κατάσταση, λέει στους δύο γκάγκστερς ὅτι πρέπει νά «πείσουν» τήν Λίλλυ νά συνεχίσει νά παίζει γιά νά πάρουν καί αὐτοί τά λεπτὰ πού τούς «χρωστάει». Αὐτοί μέ τήν ἀπειλή τῶν ὄπλων τους καί ντυμένοι μέ ροῦχα θεάτρου βγαίνουν μέ τήν Λίλλυ στή σκηνή. Ἔτσι ἡ παράσταση δέν σταματάει. Ὁ Χάουελ καταφθάνει. Προτείνει στή Λίλλυ νά παντρευτοῦν σύντομα.

Συγχρόνως, μαθαίνοντας τήν αἰτία πού οἱ γκάγκστερς κρατοῦν μέ τό ζόρι τήν μνηστή του στήν παράσταση τούς ἐξοφλεῖ τό γραμματίο. Ἡ Λίλλυ εἶναι ἐλεύθερη νά φύγει...

Στό τελευταῖο μέρος τῆς «Στρίγγλας πού ἔγινε ἀρνάκι» ὁ Φρέντ βγαίνει θλιμμένος στή σκηνή. Εἶναι σίγουρος πιά ὅτι θά πρέπει νά τελειώσει τήν παράσταση δίχως... τήν Κατερίνα. Τήν ὥρα ὅμως πού ἐτοιμάζεται νά δώσει κάποιες ἐξηγήσεις στό κοινό αὐτή ἐμφανίζεται. Ἡ ἀγάπη τους ζωντανεύει ξανά.

Ἡ ἱστορία τῆς Κατερίνας καί τοῦ Πετρούκιο στή σκηνή καί τῆς Λίλλυ μέ τόν Φρέντ στά παρασκήνια ἔχουν τό ἴδιο εὐτυχημένο τέλος.

«ΤΟ ΜΕΝΤΙΟΥΜ» τοῦ Τζάν Κάρλο Μενόττι.

Καί οἱ δύο πράξεις ἐκτυλίσσονται στό καθιστικό τῆς Μαντάμ Φλώρας, ὅπου τό μέντιουμ δέχεται τούς πελάτες του.

1η Πράξη

Στά ἀριστερά τοῦ δωματίου ὑπάρχει μία σκάλα, πού καταλήγει στόν δρόμο. Στά δεξιά ἕνα μικρό κουκλοθέατρο μέ λευκή αὐλαία καί ἕνα μικρό σεντούκι. Μετά ἀπό μία σύντομη εἰσαγωγή ἡ αὐλαία ὑψώνεται καί μᾶς ἀποκαλύπτει τόν Τόμπι, ἕναν μικρό μουγκό ὑπηρέτη, πού φτιάχνει κοστούμια ἀπό τά ροῦχα πού βρίσκονται μέσα στό σεντούκι. Ἡ Μόνικα, κόρη τῆς Μαντάμ Φλώρας, τραγουδᾷ ἐνῶ κτενίζει τά μαλλιά της. Μπαίνει ἡ Φλώρα, τήν ὁποία ἀποκαλοῦν καί «Μπάμπα» (σ.σ. κάτι ἀνάλογο τοῦ δικοῦ μας «Βάβω»). Μαλώνει τόν Τόμπι ἐπειδὴ παίζει μέ τά πράγματά της. Φτάνουν οἱ ἐπόμενοι πελάτες: εἶναι τό ζεῦγος Γκομπινῶ καί ἡ κα Νόλαν, πού ἔχει χάσει τήν κόρη της, μέ τό πνεῦμα τῆς ὁποίας ἐπιθυμεῖ νά ἐπικοινωνήσει. Κάθονται γύρω ἀπό τό τραπέζι χωρίς φῶς: ἀναμμένο εἶναι μονάχα ἕνα κερί ἀπό τό εἰκονοστάσι. Ντυμένη στά λευκά, ἡ Μόνικα ἐμφανίζεται ὡς ὀπτασία καί ὑποδύεται τήν κόρη τῆς κας Νόλαν. Ἐξαφνᾷ ἡ Μπάμπα σηκώνεται, ἀνάβει τά φῶτα καί ἰσχυρίζεται ὅτι ἕνα χέρι τήν ἀκούμπησε στόν λαιμό. Ἐξάλλη, ἐκτός ἑαυτοῦ, διώχνει τούς πελάτες. Εἶναι φοβισμένη, θέλει νά ἐπιστρέψει τά χρήματα στους πελάτες πού ξεγέλασε καί κατηγορεῖ τόν Τόμπι, πού βρισκόταν πίσω ἀπό τό κουκλοθέατρο.

Τήν ἐπομένη τό πρωί ἡ Μπάμπα πηγαίνει στήν κα Νόλαν. Τῆς ζητᾷ νά θυμηθεῖ τί συνέβη τό προηγούμενο ἀπόγευμα καί φεύγει προειδοποιῶντας τήν κα Νόλαν νά μὴν τήν ξαναεπισκεφτεῖ.

Ἡ Μπάμπα φοβᾶται καί ἀναζητᾷ παρηγοριά στό ποτό. Ἡ Μόνικα καί ὁ Τόμπι τήν ἀναζητοῦν στους δρόμους, ἀλλά ὅταν τελικά τήν βρίσκουν ἡ Μπάμπα λέει πῶς φοβᾶται νά ἐπιστρέψει στό σπίτι. Ἡ Μόνικα προσπαθεῖ νά τήν καθησυχάσει μέ ἕνα τραγούδι. Ξαφνικά, ἔξω ἀπό τό σπίτι ἀκούγεται μία ἀπόκοσμη φωνή, πού τραγουδᾷ τό ἴδιο τραγούδι πού ἔλεγε καί ἡ Μόνικα λίγο νωρίτερα ὡς φάντασμα. Ἡ Μπάμπα στέλνει τόν Τόμπι νά δεῖ ἂν κρύβεται κάποιος. Δέν εἶναι κανεῖς. Ἡ Μόνικα ἀρχίζει καί πάλι νά τραγουδᾷ ἐνῶ ἡ Μπάμπα προσεύχεται στήν Παρθένο. Ἀργότερα, τή νύχτα, ἡ Μπάμπα ἐπιτίθεται στόν Τόμπι, πού προσποιεῖται ὅτι κοιμάται. Τόν σώζει ἡ Μόνικα, πού ὁδηγεῖ τή μητέρα της στό κρεβάτι.

2η Πράξη

Ἡ δεύτερη πράξη ξεκινᾷ ὅπως καί ἡ πρώτη. Ὁ Τόμπι παίζει κουκλοθέατρο καί ἡ Μόνικα παρακολουθεῖ. Τοῦ τραγουδᾷ καί σύντομα συνειδητοποιεῖ πῶς ἐκεῖνος εἶναι ἐρωτευμένος μαζί της. Ἀντιλαμβανόμενη τήν ἀδυναμία του νά ἐκφραστεῖ, ἡ Μόνικα παραλλάσσει τά λόγια τοῦ τραγουδιοῦ της σά νά ἀπευθύνεται πιά ὁ Τόμπι πρὸς αὐτήν. Τήν τρυφερή σκηνή διακόπτει ἡ Μπάμπα. Ἔχει πιεῖ. Κατηγορεῖ καί πάλι τόν Τόμπι ὅτι αὐτός τήν ἀκούμπησε καί ὅταν ἐκεῖνος ἀρνεῖται νά ὁμολογήσει, ἔξαλλη, τόν μαστιγώνει. Τόν σώζει μονάχα ἡ ἄφιξη τοῦ ζεύγους Γκομπινῶ καί τῆς κας Νόλαν, πού ἔχουν ἔρθει καί πάλι γιά νά ἐπικοινωνήσουν μέ τά πνεύματα. Παρ' ὅτι ἡ Μπάμπα τούς ἀποκαλύπτει ὅτι ὅλα εἶναι στημένα, δέν τήν πιστεύουν. Τότε ἐκείνη τούς διώχνει, μαζί μέ τόν Τόμπι. Μόνη, ἀναλογιζόμενη τούς φόβους της, ἡ Μπάμπα ἀποκοιμᾶται. Ἐπιστρέφει ὁ Τόμπι, πού κατά λάθος κάνει ἕναν μεγάλο θόρυβο καί τήν ξυπνᾷ. Κρύβεται πίσω ἀπό τό κουκλοθέατρο. Ἡ Μπάμπα ζητᾷ νά μάθει ποιός κρύβεται: γεμάτη φόβο ἀρπάζει τό περίστροφο καί πυροβολεῖ τήν κουρτίνα. Ὁ Τόμπι πέφτει νεκρός. «Σκότωσα τό φάντασμα» φωνάζει ἡ Μπάμπα, τήν ἴδια ὥρα πού ἡ Μόνικα μπαίνει μέσα καί ζητᾷ βοήθεια.

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

30 Ἰανουαρίου 2024